

A TANTÁRGY ADATLAPJA

Bevezetés az Újszövetségbe

Egyetemi tanév 2026-2027

1. A képzési program adatai

1.1. Felsőoktatási intézmény	Babeş–Bolyai Tudományegyetem, Kolozsvár
1.2. Kar	Római Katolikus Teológia
1.3. Intézet	Didaktikai Teológia
1.4. Szakterület	Teológia
1.5. Képzési szint	Alapképzés
1.6. Tanulmányi program/ Képesítés	Didaktikai Teológia (Vallástanár)
1.7. Képzési forma	Nappali

2. A tantárgy adatai

2.1. A tantárgy neve	Bevezetés az Újszövetségbe			A tantárgy kódja	RLM3110
2.2. Az előadásért felelős tanár neve	Prof. dr. Zamfir Korinna				
2.3. A szemináriumért felelős tanár neve	Drd. Tóth József-Alpár				
2.4. Tanulmányi év	1	2.5. Félév	2	2.6. Értékelés módja	Vizsga
2.7. Tantárgy rendszere	Kötelező			2.8. Tantárgy típusa	Alaptárgy

3. Teljes becsült idő (az oktatási tevékenység féléves óraszám)

3.1. Heti óraszám	4	melyből: 3.2. előadás	2	3.3. szeminárium/labor/projekt	2
3.4. Tantervben szereplő összóraszám	56	melyből: 3.5. előadás	28	3.6. szeminárium/labor	28
3.5 Az egyéni tanulmányi idő (ET) és az önképzési tevékenységekre (ÖT) szánt idő elosztása:					óra
3.5.1. A tankönyv, a jegyzet, a szakirodalom vagy saját jegyzetek tanulmányozása (ET)					36
3.5.2. Könyvtárban, elektronikus adatbázisokban vagy terepen való további tájékozódás					12
3.5.3. Szemináriumok/ laborok, házi feladatok, portfóliók, referátumok, esszék kidolgozása (nagyobb vagy egyenlő a tantárgy naptárában az ellenőrzési feladatokra előírt összórással)					28
3.5.4. Egyéni készségfejlesztés (tutorálás)					9
3.5.5. Vizsgák					8
3.5.6. Más tevékenységek					1
3.7. Egyéni tanulmányi idő (ET) és önképzési tevékenységekre (ÖT) szánt idő összóraszám					94
3.8. A félév összóraszám					150
3.9. Kreditszám					6

4. Előfeltételek (ha vannak)

4.1. tantervi	-
4.2. kompetenciabeli	A hallgató képes felismerni az összefüggést a történelmi kontextus és a bibliai könyvek mondanivalója között

5. Feltételek (ha vannak)

5.1. Az előadás lebonyolításának feltételei	Biblia, Microsoft Teams, okostábla
5.2. A szeminárium/ labor lebonyolításának feltételei	Biblia, Microsoft Teams, okostábla, könyvtár

6.1. A tanulmányi program elvégzése során elsajátított kompetenciák (a tantervből kell átvenni)

Szakmai kompetenciák	
Kompetencia kódja	Kompetencia

CP1	C1. A római katolikus teológia és a Katolikus Egyház alapvető etikai elveinek bemutatása a pedagógiai tevékenységben. C1.2 A vallás kutatásának és annak társadalmi vonatkozásainak vizsgálatához szükséges alapelvek és módszerek alkalmazása.
CP2	C2. A római katolikus teológia tantervi tervezése és oktatása, a szent szövegekkel és a Tanítóhivatal tanításával összhangban. C2.2 Az a képesség, hogy a bibliai források és a Katolikus Egyház tanításának tartalmát érvekkel alátámasztva közvetítse, az életkornak megfelelő kateketikai módszerekkel.
CP4	C4. A vallási és kulturális kontextus azonosítása és elemzése közösségekben, többfélekezetű környezetben, valamint részvétel pasztorális és közösségi tevékenységekben. C4.4 Képesség alapkutatási tevékenységek végzésére más, a vallás területén dolgozó szakemberekkel együttműködve.
Transzverzális kompetenciák	
Kompetencia kódja	Kompetencia
CT1	1. A szakmai feladatok határidőre történő, szigorú, hatékony és felelősségteljes teljesítése, az etikai elvek és a szakmai deontológia betartásával.
CT2	2.1 Közösségek és csoportok vezetésének képessége a plébánián belül, a pappal és más csoportokkal való együttműködés révén.

6.2. A tanulmányi programra jellemző képzési eredmények

A tantárgy által megcélzott tanulási eredmények		
Kompetencia kódja	Ismeret és megértés (Knowledge and understanding)	Specifikus tudományos készségek (Specific academic skills)
CP1	Leírja a bibliai szövegek tartalmát és történetét, valamint azok szó szerinti és szimbolikus üzenetét.	Kritikusan értelmezi a bibliai szövegeket és az egyházi tanítóhivatal dokumentumait, a megfelelő hermeneutikai elveket és a vallási jelenségek kutatására szolgáló módszereket alkalmazva.
CP2	Leírja a valláspedagógia és a vallásdidaktika alapelveit, beleértve a tanítás és az értékelés módszertanát, összefüggésben a bibliai és dogmatikai tartalmakkal.	Vallásórákat és tanulási egységeket tervez, a tanulók életkorának megfelelő didaktikai stratégiákat alkalmazva, és a teológiai nyelvezetet az oktatási kontextushoz igazítja.
CP4	Rendszeresen és ésszerűen írja le az alapvető vallási és teológiai fogalmakat, a bibliai szövegek tartalmát és történetét, valamint azok szó szerinti és szimbolikus üzenetét.	Rendszeresen elemzi a teológiai elméleteket és fogalmakat, és vallási tolerancia alapján nyitott a vitatott témákról szóló párbeszédre, valamint több vallási csoport közös keresztény alapjait keresi.
CT1	A hallgató ismeri a szakmai munka szervezésének alapelveit, beleértve a tervezést, a prioritások meghatározását és az időgazdálkodást. Ismeri a teológiai területre jellemző etikai és deontológiai normákat.	Hatékonyan használja a rendelkezésre álló erőforrásokat az akadémiai és szakmai feladatok elvégzéséhez.
CT2	A hallgató ismeri a vezetés és a közösségi menedzsment alapelveit a plébániai kontextusban.	Alkalmazza az etikai normákat konkrét helyzetekben, beleértve az emberekkel és közösségekkel való munkát is.

7. Tárgy-specifikus tanulási eredmények

Ismeret és megértés (Knowledge and understanding)
1. Megérti a bibliai könyvek lényegét és történelmi háttérét
2. Megérti azt a történelmi folyamatot, amelynek során az Újszövetség könyveit összegyűjtötték, szerkesztették és kanonizálták.
3. Megérti a kéziratok történetének és a főbb ókori fordításoknak (Pesitta, Vulgata) jelentőségét.
4. A vallásos nevelés keretében átadja a bibliai könyvekkel kapcsolatos ismereteket azok történelmi kontextusában
5. Alkalmazza a bibliai könyvek tanulmányozásának módszereit, a szövegek megértését és értelmezését, valamint a bibliai szövegek történelmi kontextusának megértését a tanítási tevékenység során
Specifikus tudományos készségek (Specific academic skills)

1. Képes beilleszteni a bibliai eseményeket, írásokat és szereplőket a római birodalom földrajzi, politikai és társadalmi-kulturális viszonyai közé
2. Meggyőző érvekkel megfogalmazza és alátámasztja a szerzővel, az írás keletkezésének idejével és a címzettekkel kapcsolatos szempontokat
3. A műfaj alapján helyesen azonosítja és értelmezi a különböző műfajokat: történelmi elbeszélés, bölcsességi költészet, prófétai vagy apokaliptikus írások.

8. A tantárgy tartalma

8.1 Előadás	Didaktikai módszerek	Megjegyzések
1. Alapvető fogalmak: az ÚSZ felépítése, keletkezése. A kánon kérdése. Az ÚSZ nyelve, szövegtanúk, fordítások.	előadás	Kocsis, 153-184; Jakubinyi, 3-17, 27-38, JBK III, 57-72
2. Izrael története Kr. e. 63 – Kr. u. 135 (I.). A római uralom kezdetei. Nagy Heródes és utódai	előadás	Kocsis, 39-52, JBK III, 353-361
3. Izrael története Kr. e. 63 – Kr. u. 135 (II.). Római helytartók. A két zsidó háború.	előadás	Kocsis, 39-52, JBK III, 353-361
4. Palesztina Jézus korában: vallási irányzatok, társadalmi viszonyok. Jézus élete és küldetése	előadás	Kocsis, 59-83, Jakubinyi, 82-85, JBK III, 453-471
5. Az evangéliumok keletkezése. A szinoptikus kérdés. Márk. Máté	előadás	Kocsis, 185-278; JBK II, 29-41, JBK III, 348-353
6. Lukács. ApCsel	előadás	Kocsis, 278-326
7. Pál élete és missziós útjai	előadás	Kocsis, 367-391
8. Páli levelek: 1Tessz, 1-2Kor.	előadás	Kocsis, 392-418, 426-460
9. Páli levelek: Gal, Róm, Fil, Filem.	előadás	Kocsis, 461-511
10. Deutero-páli levelek (2Tessz, Kol, Ef). Zsid	előadás	Kocsis, 419-425, 511-537, 555-568
11. Pasztorális levelek.	előadás	Kocsis, 537-569; Wild, Lelkipásztori levelek (JBK II)
12. Katolikus levelek: Jak, Júd, 1-2 Pét.	előadás	Kocsis, 553-554, 569-609
13. A János-evangélium. 1-3 Jn	előadás	Kocsis, 327-366, 609-626;
14. A Jelenések könyve	előadás	Kocsis, 627-654

Könyvészet

Biblia, Szent István Társulat, Budapest, 2003.

Szentírás (Káldi-Neovulgáta Biblia), Szent Jeromos Társulat, Budapest, 1997 (és további kiadások).

JEGYZET:

KOCSIS Imre, *Bevezetés az Újszövetség könyveibe* (Szent István Kézikönyvek 18.), Szent István Társulat, Budapest, 2019.

WILD, R. A., *Lelkipásztori levelek* (JBK II)

TOVÁBBI IRODALOM:

BENYIK Gy., *Az Újszövetségi Szentírás keletkezés- és kutatás története* I-II, Szeged, 1995-1996.

BROWN, R. E., FITZMYER, J. A., MURPHY, R. E., *The New Jerome Biblical Commentary*, Avon, 1992 (magyar fordítás: *Jeromos Bibliakommentár* II, III, Budapest, 2002-2003).

HOLLADAY, Carl R., *Introduction to the New Testament*, Waco, TX: Baylor University Press, 2017.

JAKUBINYI Gy., *Bevezetés az Újszövetségbe*, Gyulafehérvár, 1991.

8.2 Szeminárium	Didaktikai módszerek	Megjegyzések
A témákat és a szemináriumi tevékenységet a szeminarizáló oktató állapítja meg részletesebben.		
1. A Jézus-kérdés.	csoportmunka, feladatlap, kérdések megvitatása	Gnilka, 7–35.

2. Izrael politikai helyzete Jézus korában.	csoportmunka, feladatlap, kérdések megvitatása	Gnilka, 36–54.
3. Izrael vallási-szellemi és társadalmi helyzete Jézus korában.	csoportmunka, feladatlap, kérdések megvitatása	Gnilka, 55-83.
4. Jézus élete nyilvános működése előtt.	csoportmunka, feladatlap, kérdések megvitatása	Gnilka, 84-98.
5. Az Isten országáról szóló örömhír: példabeszédek, üdvösség.	csoportmunka, feladatlap, kérdések megvitatása	Gnilka, 99-137.
6. Az Isten országáról szóló örömhír: gyógyítások és csodák	csoportmunka, feladatlap, kérdések megvitatása	Gnilka, 138-165
7. Az Isten országáról szóló örömhír: Isten országa	csoportmunka, feladatlap, kérdések megvitatása	Gnilka, 166-195.
8. Tanítványok, követés, életstílus.	csoportmunka, feladatlap, kérdések megvitatása	Gnilka, 196-230
9. Izrael, Isten népe és az Egyház. Jézus küldetésének tekintélye.	csoportmunka, feladatlap, kérdések megvitatása	Gnilka, 231-242; 300-320.
10. Az útmutatás: Isten országáról szóló kinyilatkoztatások, a Tóra.	csoportmunka, feladatlap, kérdések megvitatása	Gnilka, 243-270.
11. Az útmutatás: konkrét utasítások, az etika summázata	csoportmunka, feladatlap, kérdések megvitatása	Gnilka, 270-299.
12. A konfliktus és Jézus utolsó napjai	csoportmunka, feladatlap, kérdések megvitatása	Gnilka, 321-349.
13. A per és a kivégzés. Epilógus a húsvét fényében	csoportmunka, feladatlap, kérdések megvitatása	Gnilka, 350-384
14. Összefoglalás, felmerült kérdések tisztázása	összegzés, konklúziók megfogalmazása	

Könyvészet

Biblia, Szent István Társulat, Budapest, 2003.

BibleWorks for Windows, Bushell, M.S., M.D. Tan, G.L. Weaver (eds.), CD-Rom, Version 7.0.012g, Norfolk, VA: BibleWorks, 2006 (a karon hozzáférhető).

Szentírás (Káldi-Neovulgáta Biblia), Szent Jeromos Társulat, Budapest, 1997 (és további kiadások).

GNILKA, J., *A Názáreti Jézus*, Szent István Társulat, Budapest 2001.

További irodalom:

BENYIK Gy. (szerk.), *Gyermekségtörténet és mariológia. Szegedi biblikus konferencia, 1995. szeptember 2–5.*, JATEPress, Szeged, 1997.

BENYIK Gy. (szerk.), *Mózes törvénye, Krisztus törvénye. Szegedi nemzetközi biblikus konferencia, 2006. augusztus 27–30.*, JATEPress, Szeged, 2007.

BENYIK Gy. (szerk.), *Példabeszédek. Szegedi biblikus konferencia, 1997. szeptember 1–4.*, JATEPress, Szeged, 1998.

BENYIK Gy. (szerk.), *Szenvedéstörténet. Nemzetközi biblikus konferencia, 2005. szeptember 4–7.*, JATEPress, Szeged, 2006.

BROWN, R. E. – DONAHUE, J. R. – SENIOR, D. – YARBRO COLLINS, A., Az újszövetségi gondolkodás elemei, in BROWN, R. E. – FITZMYER, J. A. – MURPHY, R. E. (szerk.) *Jeromos Bibliakommentár III.*, Szent Jeromos Katolikus Bibliatársulat, Budapest, 2003, 511–552.

CROSSAN, J. D. – REED, J. L., *Jézus nyomában. A kövek alatt, a szövegek mögött Jézus és világa megértésének kulcsfontosságú felfedezései*, Gold Book, h.n., é.n.

HOLLADAY, Carl R., *Introduction to the New Testament*, Waco, Texas: Baylor University Press, 2017.

KLAUSNER, J., *Jézus élete, tanítása és korának viszonyai a zsidó, görög és római források alapján*, Logos Kiadó, Budapest, 2000.

KOCSIS Imre, *Bevezetés az Újszövetség könyveibe* (Szent István Kézikönyvek 18.), Szent István Társulat, Budapest, 2019.

KOZMA Zs., *Jézus Krisztus példázatai*, Iránytű Alapítvány, Gödöllő, 2002.

KSELMAN, J. S. – WITHERUP, R. D., A modern Újszövetség-kutatás, in BROWN, R. E. – FITZMYER, J. A. – MURPHY, R. E. (szerk.) *Jeromos Bibliakommentár III.*, Szent Jeromos Katolikus Bibliatársulat, Budapest, 2003, 187–208.

MANNS F., *A Logosz bűvöletében. Zsidó hagyományok, keresztény értelmezés a jánosi iratokban*, Sapientia-L'Harmattan, Budapest, 2016.

MEIER, J. P., Jézus, in BROWN, R. E. – FITZMYER, J. A. – MURPHY, R. E. (szerk.) *Jeromos Bibliakommentár III.*, Szent Jeromos Katolikus Bibliatársulat, Budapest, 2003, 453–472.

RATZINGER, Joseph, *A názáreti Jézus. A Jordánban való megkeresztelkedéstől a színeváltozásig*, Szent István Társulat, Budapest, 2007.

SCHWEIZER, E., *Mit tudunk valóban Jézus életéről?* Kálvin Kiadó, Budapest, 1999.

SIMON T. L., *A kezdetek varázsa és lendülete. Közelmítések a Lukács-evangéliumhoz és az Apostolok cselekedeteihez*. Sapientia-L'Harmattan, Budapest, 2012.

THEISEN, G., *A Jézus-mozgalom. Az értékek forradalmának társadalomtörténete*. Kálvin Kiadó, Budapest, 2006.

VERMES G., *A zsidó Jézus*, Osiris, Budapest, 2005.

VERMES G., *Jézus és a judaizmus világa*, Osiris, Budapest, 1997.

VERMES G., *Jézus hiteles evangéliuma*, Osiris, Budapest, 2005.

9. Értékelés

Tevékenység típusa	9.1 Értékelési kritériumok	9.2 Értékelési módszerek	9.3 Aránya a végső jegyben
9.4 Előadás	A bibliai szövegek tartalmának és történetének, valamint azok szó szerinti és szimbolikus üzenetének ismerete. A bibliai szöveg értelmezésének hermeneutikai alapelveinek ismerete A kánonizálás történeti folyamatának ismerete Az egyes újszövetségi könyvek keletkezésének és tartalmának ismerete	Folyamatos ellenőrzés Vizsga	75%
9.5 Szeminárium/ Labor	A bibliai szövegek tartalmának és történetének ismerete A valláspedagógia és -didaktika alapelveinek ismertetése, összefüggésben a bibliai tartalmakkal Az egyes újszövetségi könyvek keletkezésének és tartalmának ismerete	Folyamatos ellenőrzés Szemináriumi dolgozat	25%
9.6 A teljesítmény minimumkövetelményei			
Az Újszövetség alapfogalmainak ismerete (kánon, sugalmazás, szöveg, fordítások). A könyvekről szóló alapvető ismeretek elsajátítása. Izrael történelme fontos állomásainak ismerete az 1-2. században			

10. SDG-ikonok (Fenntartható fejlődési célok/ Sustainable Development Goals)

Kitöltés időpontja:
2.06.2026

Előadás felelőse:
Prof. dr. Zamfir Korinna

Szeminárium felelőse:
Drd. Tóth József-Alpár

Az intézeti jóváhagyás dátuma:

4.06.2026

Intézetigazgató:

Prof. dr. Nóda Mózes